

5.10.2023

## KAUPUNGIN TILOJEN

# Kaupungin tilojen käyttö vaalitulaisuuksissa

Tätä ohjetta sovelletaan vaalitulaisuuksien järjestämiseen kaupungin hallitsemissa sisätiloissa. Yleisten ulkoalueiden osalta noudatetaan kaupunkiympäristön toimialan voimassa olevia ohjeita <https://www.hel.fi/fi/yritykset-ja-tyo/yritykset-ja-yrittajat/yritysten-luvat-ja-tilat/mainostaminen-yleisella-paikalla/vaalitulaisuudet-ja-mainonta#hyva-tietaa-vaalitulaisuuksista> ja <https://www.hel.fi/helsinki/fi/asuminen-ja-ymparisto/tontit/luvat/mainonta/vaalimainonta>. Jo tehtyihin tilavarauksiin ohje ei aiheuta muutosta.

Ohje pohjautuu kaupunginhallituksen 13.6.2022 § 462 hyväksymiin tilojen asukaskäytön periaatteisiin

[https://www.hel.fi/static/public/hela/Kaupunginhallitus/Suomi/Paatos/2022/Keha\\_2022-06-13\\_Khs\\_24\\_Pk/7CB11430-B5B3-CE35-BAF9-812451900000/Liite.pdf](https://www.hel.fi/static/public/hela/Kaupunginhallitus/Suomi/Paatos/2022/Keha_2022-06-13_Khs_24_Pk/7CB11430-B5B3-CE35-BAF9-812451900000/Liite.pdf).

Kaupunki luovuttaa tiloja poliittisten puolueiden, valitsijayhdistysten ja ehdokkaiden käyttöön. Asukaskäytön pohjana olevat arvot ovat ekologisuus, oikeudenmukaisuus ja yhdenvertaisuus, taloudellisuus, turvallisuus, osallisuus ja osallistuminen sekä yrittäjämysteisyys. Tilojen käytön tulee olla em. arvojen mukaista. Lisäksi on huomioitava, ettei tiloja luovuteta YK:n rotusyrjinnän vastaista sopimusta rikkoviin tilaisuuksiin ja ettei tiloja luovuteta väkivaltaa tuottavaa toimintaa tai sen suunnittelua harjoittaville yhteisöille.

Kaupungilla on oikeus valita vuokralaisensa, mutta valintaa ei saa tehdä syrjivien perusteiden. Yhdenvertaisuuslain perusteella on kielletty mm. syrjintä poliittisen toiminnan tai vakaumuksen perusteella. Puoluelaisissa todetaan, että valtion, kunnan ja kuntayhtymän viranomaisten sekä niiden määräämisvallassa olevien yhteisöjen ja laitosten on kohdeltava kaikkia puolueita tasapuolisesti ja yhdenmukaisia perusteita noudattaen. Vaalien aikana yhdenvertaisuuden ja sananvapauden vaatimus on erityisen olennainen. Asiaan liittyvää lainsäädäntöä on koottu liitteeseen 1.

Yksittäisen puolueen, valitsijayhdistyksen tai ehdokkaan järjestämistä vaalitulaisuuksista peritään maksu voimassa olevan hinnaston mukaisesti. Tilan käyttäjä/vuokraaja maksaa myös mahdolliset vartiointi- tai muut kustannukset, jotka

5.10.2023

KAUPUNGIN TILOJEN

tilan käytöstä tulevat, erityisesti aukioloaikojen ulkopuolella tapahtuvan käytön ollessa kyseessä. Kaupungin tiloja luovutetaan vaalitulaisuuksiin tasapuolisuutta noudattaen siten, että yhdelle poliittiselle toimijalle luovutetaan samasta toimipisteestä tilaa enintään yhden kerran. Mikäli samaan tilaan ja ajankohtaan on useampia hakijoita, tilan luovuttaminen ratkaistaan arvalla, elleivät tilan halukkaat käyttäjät pääse asiasta sopimukseen.

Vaalipäivänä ja vaalipäivää edeltävänä päivänä mitään tiloja ei luovuteta vaalitulaisuuksiin. Ennakkoäänestyspaikkana toimivasta tilasta ei ennakkoäänestysaikana eikä kahtena ennakkoäänestystä edeltävänä päivänä luovuteta tiloja vaalitulaisuuskäyttöön.

Kirjastoissa sijaitsevia avoimia tiloja voidaan luovuttaa poliittisia tilaisuuksia varten, jos mukana on vähintään kolme puoluetta tai valitsijayhdistystä. Mikäli kirjastossa on erotettava/suljettava tila, se voidaan luovuttaa myös yksittäiselle puolueelle, valitsijayhdistykselle tai ehdokkaalle vaalitulaisuutta varten. Käyttö on tällöin maksullista.

Nuorisotaloista ei luovuteta tiloja vaalitulaisuuksia varten.

5.10.2023

KAUPUNGIN TILOJEN

LIITE 1

## Lainsäädäntöä

### Perustuslain 13 §:n 1 mom

Kokoontumisvapaudesta säädetään Suomen perustuslaissa. Perustuslain 1 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lupaa hankkimatta järjestää kokouksia ja mielenosoituksia sekä osallistua niihin.

### Perustuslain 12 §:n 1 mom

Sananvapaudesta säädetään perustuslain 12 §:n 1 momentissa, jonka mukaan jokaisella on sananvapaus. Sananvapauteen sisältyy oikeus ilmaista, julkistaa ja vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään ennakolta estämättä. Sananvapauden ydinaluetta on valtiosääntöoikeudellisesti ajatellen yhteiskuntasävytteinen, poliittisesti päämäärähakuinen, kansanvallan toteutukseen tähtäävä viestintä. Sananvapaudesta sekä kokoontumis- ja yhdistymisvapaudesta säädetään lisäksi Suomea sitovassa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 ja 11 artikloissa.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>

**Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10. artiklan** mukaan sananvapautta voidaan rajoittaa vain lailla ja ”syistä, jotka ovat välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa kansallisen turvallisuuden, alueellisen koskemattomuuden tai yleisen turvallisuuden vuoksi, epäjärjestyksen tai rikollisuuden estämiseksi, terveyden tai moraalisen suojaamiseksi, muiden henkilöiden maineen tai oikeuksien turvaamiseksi, luottamuksellisten tietojen paljastumisen estämiseksi, tai tuomioistuinten arvovallan ja puolueettomuuden varmistamiseksi.”

<https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1999/19990063#idp446162736>

### Puoluelaki 10 § Tasapuolisuusvaatimus

Valtion, kunnan ja kuntayhtymän viranomaisten sekä niiden määräämisvallassa olevien yhteisöjen ja laitosten on kohdeltava kaikkia puolueita tasapuolisesti ja yhdenmukaisia perusteita noudattaen.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1969/19690010>

5.10.2023

KAUPUNGIN TILOJEN

LIITE 1

**Yhdenvertaisuuslaki 8 § Syrjinnän kieltö**

Ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen.

Välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi tässä laissa tarkoitettua syrjintää on häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141325>

**Kirjastolaki 13§ ja 14§**

Kirjastolaissa on määritetty käyttäjän velvollisuudet ja käyttösäännöt

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161492>

**Kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskeva kansainvälinen yleissopimus 4 artikla**

Sopimusvaltiot tuomitsevat kaiken propagandan ja kaikki järjestöt, joiden perustana ovat aatteet tai opit jonkin rodun tahi samaa ihonväriä tai etnistä alkuperää olevan henkilöryhmän paremmuudesta tai jotka pyrkivät perustelemaan tai edistämään rotuvihaa ja syrjintää missä muodossa tahansa, sekä sitoutuvat ryhtymään välittömiin toimiin poistaakseen kaiken sellaisen syrjinnän ja siihen yllyttämisen. Niiden tulee tässä tarkoituksessa, huomioon ottaen Ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen sisältyvät periaatteet ja tämän yleissopimuksen 5 artiklassa erityisesti luetellut oikeudet, mm.:

- a) selittää lain mukaan rangaistaviksi teoiksi kaiken rodulliseen ylemmyyteen tai vihaan perustuvien aatteiden levittämisen, rotusyrjintään kiihottamisen samoin kuin kaikki väkivaltaiset teot tai yllyttämisen sellaisiin tekoihin toista rotua tai toista ihonväriä tahi etnistä alkuperää olevaa henkilöryhmää vastaan, samoin kuin myös kaiken rotusortotoiminnan avustamisen, sen rahoittamisen mukaan lukien;
- b) selittää laittomiksi ja kieltää järjestöt samoin kuin organisoitu ja muu propagandatoiminta, joka edistää rotusyrjintää ja siihen yllyttää, sekä pitää tällaisiin järjestöihin tai tällaiseen toimintaan osallistumista lain mukaan rangaistavana tekona; sekä
- c) kieltää valtiollisia tai paikallisia julkisia viranomaisia tai laitoksia edistämästä rotusyrjintää tai siihen kiihottamasta.

[https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1970/19700037/19700037\\_2#id1905057](https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1970/19700037/19700037_2#id1905057)